

Sant Pere de Pierola

Els Hostalets de Pierola

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Riera de Pierola
Emplaçament A la Riera de Pierola, a prop del nucli de Pierola
Alçada: 335 m

Coordenades:

Latitud: 41.55258
Longitud: 1.78233
UTM Est (X): 398451
UTM Nord (Y): 4600817

Classificació

Número de fitxa 08162 - 137
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Romànic Modern Barroc Contemporani
Segle XI-XX
Autoria de l'element: Desconegut
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: El seu estat d'abandó fa que el deteriorament sigui més evident a mesura que passa el temps.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Data aprovació: dv., 13/01/2023 - 12:00
Número inventari SÍ, IPA, 5518
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08161A00600021
Fitxes associades:

Descripció

El que es coneix avui dia per l'església vella de Sant Pere de Pierola és un conjunt arquitectònic integrat, a primera vista, per l'edifici de culte, el qual presenta dues fases (la romànica i la barroca), la vivenda o casa rectoral amb aspecte de masia i el cementiri. Les estructures de l'església que han estat identificades com a pròpies del romànic són la capçalera absidiada amb dues capelles laterals, el que queda de la nau i la base quadrangular del campanar en forma de torre. Les restes d'aquestes estructures presenten una mateixa tipologia constructiva: murs de carreus de pedra lligats amb morter de calç i obertures en arc de mig punt. Pel que fa a la fase barroca de l'església, la nau és de planta rectangular i l'accés des de l'exterior està a la capçalera oriental. Aquesta porta principal s'obre en forma d'arc de mig punt bastit amb dovelles de pedra picada de grans dimensions, i la seva cara interior es transforma en un esplandit rectangular. A la façana on s'obre aquest porta hi ha un rellotge de sol pintat on es pot llegir la data ANY 1828. A l'interior de l'església, tot i que l'estat de conservació és força dolent, es poden apreciar les restes d'una volta de secció semicircular subtilment rebaixada, de la qual han desaparegut les tres quartes parts, i que es mostra alleugerida amb llunetes. De fet, les restes del seu enderrocament ocupen una gran part de la nau, barrejades amb les bigues de fusta i les teules aràbigues que formaven part de la teulada. A la capçalera oriental de la nau, sobre un arc carpanell molt rebaixat, es pot veure que originalment hi existia un cor. L'altar ocupava la capçalera occidental del temple, als laterals del qual s'obren dues capelles per banda, inscrites en arcs escarsers, els quals descansen sobre impostes lleugerament motllurades. Entre les capelles, sobresurten pilastres de secció rectangular que van ser construïdes amb maó lligat mitjançant morter de calç. Respecte a la decoració interior, a sota de la capa d'enlluït actual, s'entreveu diversos fragments d'una ornamentació pintada policroma molt simple. La casa rectoral, l'estat de conservació del qual és pèssim, mostra tant la façana sud com la façana nord en gran part derruïdes, deixant a la vista a ambdues bandes la compartimentació interna de la casa en planta baixa i pis. A la façana oest, el conjunt té adossat l'antic cementiri parroquial format per diversos cossos de nínxols. Aquest cementiri va ser tancat recentment per l'Ajuntament amb un mur d'obra vista, donat que a l'esfondrar-se la totalitat de l'estructura de tàpia que el tancava des d'antic, els nínxols quedaren sense protecció, arribant a produir-se algun acte vandàlic.

Història

L'església actual va ser construïda al segle XVIII aprofitant les restes d'una capella romànica, els vestigis de la qual encara són visibles dins de l'entramat de l'edifici del segle XVIII. Gràcies a un treball d'investigació històricoarquitectònica que s'hi ha dut a terme recentment aquesta primera fase romànica ha estat datada entre els segles XI i XII. Els orígens documentals d'aquesta capella romànica es remunten al segle XI i estan associats als del Castell de Pierola. El turó on està emplaçada l'església, molt abrupte, fou al llarg dels segles progressivament empetitit per l'acció erosiva de les aigües de la riera, fent avançar els barrancs fins arribar a amenaçar, al segle XVIII, amb l'enrunament de l'església romànica i comportant l'edificació a sobre de les ruïnes romàniques d'un nou temple d'estil barroc. Aquest nou edifici, però, es mantingué poc temps en bones condicions: durant la guerra del francès patí molts atacs i saquejos que feren malbé tant l'església com la rectoria i els quals ens han arribat descrits amb detall, gràcies a les notes del rector Pere Solanllonch que es conserven a l'Arxiu Parroquial d'Hostalets de Pierola. Així doncs, a les destruccions patides durant la guerra del francès es vingueren a afegir, cent anys després de la construcció de la nova església, noves accions erosives provocades per les crescudes de la riera de Pierola que accentuaren els

xaragalls que envoltaven el turó, fent-lo més i més petit. Des de llavors es succeeixen les sol·licituds dels habitants de Pierola demanant al bisbat permís per edificar una nova capella al nucli d'Hostalets, degut tant a la pèssima localització com al mal estat de l'església i de la rectoria de Pierola. Finalment aquesta capella es construí al solar de Can Valls, finalitzant les obres l'any 1852. Mentrestant continuava la degradació de l'església de Pierola, fins al punt que l'any 1865 el rector es dirigeix al bisbat demanant poder-se instal·lar als Hostalets pel mal estat de la casa rectoral. El rector passa, llavors, a viure als Hostalets i, finalment, l'any 1868 s'hi trasllada la parroquialitat de manera definitiva, passant a ser l'església de Sant Pere de Pierola, sufragània de la dels Hostalets de Pierola. A partir d'aquest moment, Sant Pere caigué en l'abandó rebent visites puntuals en dies d'aplec o pel dia dels difunts.

Bibliografia

ESTRADA, Gemma (1992): "Sant Pere de Pierola", Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, Barcelona. ESTRADA, Gemma; ASENSI, Rosa M. (1997): Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. L'Anoia, Barcelona, p. 86. SALAZAR, Natàlia (2008): L'església de Sant Pere de Pierola (Hostalets de Pierola, l'Anoia). Estudi historicoarquitectònic. Inèdit. TÉRMENS, Josep; VALLS, Francesc (1990): "Pierola", Història de l'Anoia, vol. II. Parc Edicions Selectes, Manresa, p. 119-139.

